

Кафедра металургії кольорових металів

*Доцент
Ф. М. Коломицький*

*Професор
І. О. Строїтелєв*

Кафедра металургії кольорових металів була організована при Запорізькому філіалі Дніпропетровського металургійного інституту в 1965 р. (наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР № 326). Рішення про створення кафедри саме в Запоріжжі було не випадковим. Наше місто, де працюють алюмінієвий, титано-магнієвий і електродний заводи, а також головний науково-дослідний і проектний інститут титану, був у той час і залишається зараз найбільшим центром кольорової металургії України. У майже 50-літній історії кафедри можна виділити декілька етапів, пов'язаних як з особами завідувачів, так і зі зміною поколінь викладачів і співробітників. Спочатку склад кафедри був таким: доценти В. І. Мілентьева, Г. О. Копилов, А. І. Іванов, асистенти Н. М. Токарева, В. М. Печенникова, старший інженер Ю. К. Талько-Побиванець і лаборант Л. В. Швайко. Саме з цими іменами пов'язане становлення кафедри металургії кольорових металів. Організатором і першим завідувачем кафедри з 1965 р. був доцент Ф. М. Коломицький.

У період з 1966 по 1971 рр. значно посилювався кадровий склад кафедри викладачами, що мали досвід виробничої і наукової роботи: доценти О. П. Берсименко, В. І. Іващенко, М. С. Крисенко, М. Ф. Хабров, В. І. Шишкін.

У 1973 р. завідувачем кафедри було призначено професора І. О. Строїтелева. За роки його керівництва розвиваються такі наукові напрями, як: плавка в рідкій ванні важких кольорових металів (спільно з Московським інститутом сталі і сплавів), глибоке рафінування розсіяних рідкісних металів, технологія титанових порошків. Активно працювали наукові групи під керівництвом к.т.н. В. І. Дрозденко та В. П. Фоміна, захистили кандидатські дисертації В. П. Грицай і О. П. Москаленко.

Професор
Г. О. Колобов

У 1979 р. ухвалюється рішення про відкриття в Запорізькому індустріальному інституті нової спеціальності – “Вторинна металургія кольорових металів”. У зв’язку з цим прийом на перший курс збільшується до 150 осіб: 100 осіб – на денне і по 25 – на вечірнє і заочне відділення. Для забезпечення нової спеціальності на кафедрі були прийняті доценти І. В. Забелін, Г. О. Колобов, В. М. Скрипнюк, В. Ф. Косинський і асистент В. О. Жайло.

Професор
І. Ф. Червоний

У 1982 р. спільним рішенням Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР і Міністерства кольорової металургії СРСР у зв’язку з організацією нового виробництва на Дніпровському електродному заводі на кафедрі відкривається спеціалізація “Вуглеграфітові композиційні матеріали”, для забезпечення якої на кафедрі запрошуються з Пермі висококваліфіковані фахівці к.т.н. В. І. Середіч і В. О. Скачков. Одночасно на Дніпровському електродному заводі організовується філіал кафедри, завідувачами якої в різні роки були директори ДЕЗу Б. В. Комаров, Б. І. Овчинников, а також директор заводу “Вуглекомполит” В. Д. Карпенко.

У 1988 р. завідувачем кафедри було призначено Лауреата державної премії України, професора Г. О. Колобова. На кафедрі з’явилося поповнення: к.т.н. Б. П. Середа, к.т.н. І. Є. Лукошников, асистент Т. М. Нестеренко. У 90-х рр. захищає кандидатську дисертацію Т. М. Нестеренко, а Б. П. Середа – докторську. Після захисту кандидатської дисертації на викладацьку роботу переходить співробітник науково-дослідного сектора В. В. Лебедев. За час перебування на посаді завідувача кафедри Г. О. Колобова було встановлено тісну співпрацю з Миколаївським глиноземним заводом з підготовки для заводу

Колектив кафедри, 1973 р.

Студенти на виробничій
практиці

інженерних кадрів. Більше 100 працівників заводу одержали в ЗДІА дипломи про вищу освіту за спеціальністю “Металургія кольорових металів”. Ця співпраця продовжується й сьогодні в рамках програми “Корпоративний університет”. З грудня 2004 р. кафедру очолює доктор технічних наук, професор І. Ф. Червоний. Навчальний процес на кафедрі забезпечують 19 викладачів. Серед них 6 професорів: І. А. Строїтелєв, І. Ф. Червоний, Д. В. Прутцков, Г. О. Колобов, професор ЗДІА В. П. Грицай, Т. В. Критська, 8 доцентів: Ю. П. Насекан, В. В. Лебедев, В. О. Скачков, І. Є. Лукошніков, Т. М. Нестеренко, С. Г. Єгоров, доценти ЗДІА В. П. Падалка і В. М. Печеннікова, старші викладачі В. І. Іванов, В. М. Косенко, асистенти Р. М. Воляр і А. В. Карпенко. При кафедрі успішно функціонують докторантура й аспірантура, через які здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів. Керівниками дисертаційних робіт є професори І. Ф. Червоний, Г. О. Колобов, В. П. Грицай і доцент В. О. Скачков.

Захисти докторських і кандидатських дисертацій проходять у єдиній в Україні спеціалізованій раді за фахом “Металургія чорних і кольорових металів та спеціальних сплавів”, що акредитована при ЗДІА. Усі викладачі кафедри беруть участь у виконанні загально-кафедральної теми “Дослідження в області кольорових металів, напівпровідникових і композиційних матеріалів”. У рамках цієї проблеми найбільш важливими є такі роботи: “Дослідження і розробка технології отримання монокристалічного кремнію для сонячної енергетики, електроніки, силової перетворювальної техніки і детекторів випромінювань” (керівник – професор І. Ф. Червоний); “Вдосконалення технології отримання титану з первинної і вторинної сировини” (професор Г. О. Колобов, доцент В. В. Лебедев); “Вдосконалення технології глиноземного виробництва з одержанням спеціальних видів глинозему” (доцент Ю. П. Насекан); “Міждомішкова взаємодія в процесах одержання напівпровідникових кремнію і германію” (д.т.н. Т. В. Критська); “Наукові основи газофазних методів ущільнення пористих карбонізованих вуглепластиків і одержання силіційованих вуглець-вуглецевих композиційних матеріалів із захисними покриттями на вуглецевих волокнах” (доцент В. О. Скачков). За час існування кафедри були видані: один підручник для студентів ВНЗ, більше 10 навчальних посібників з грифами МОНУ та академії та понад 200 різних навчально-методичних посібників, опубліковано майже 2000 статей і тез доповідей, одержано понад 150 авторських свідоцтв і патентів. Тільки в 2006 р. кафедра опублікувала більше 200 статей, тез, методичних розробок, зокрема більше 50 за участю студентів.

*Випускники на рідній кафедрі,
через тридцять років після
закінчення ВНЗ, 2006 р.*

*Консультацію проводить
доцент Т. М. Нестеренко*

*Співробітники та випускники на святкуванні
40-ї річниці кафедри*

регулярно займають призові місця (Д. Листопад, Т. Янко, С. Сергієнко та ін.). Постійно розвивається матеріальна, наукова і лабораторна база кафедри. У її становлення та підтримку в належному порядку зробили значний внесок завідувачі лабораторій і навчальні майстри кафедри: Н. Г. Салдецька, М. І. Немченко, І. М. Сидоренко, Є. О. Лукошніков, Л. Г. Божкова, Г. А. Чепець, а також співробітники НДС Т. В. Яригіна, В. М. Очинський, Н. І. Терехова.

У 2006 р. обладнано комп'ютерний клас, утворено кафедральну локальну мережу, яку підключено до Інтернету.

Випускники кафедри завжди користуються попитом на підприємствах і наукових установах кольорової металургії. Всього кафедрою підготовлено більше 5000 висококваліфікованих фахівців, які працюють практично на всіх підприємствах кольорової металургії України, а також в Росії та інших країнах СНД. Серед випускників кафедри – відповідальні працівники міністерств і відомств, командири виробництва, учені і проектувальники: Г. Г. Осауленко, Є. Г. Кабанов, В. І. Шамілов, В. І. Бакуменко, В. В. Телін, І. В. Матвеев та ін. Четверо випускників кафедри (В. М. Михайлін, Д. В. Прутцков, І. Ф. Червоний, В. В. Малишев) стали докторами наук. Зараз кафедра має договори про цільову підготовку фахівців з Інститутом титану, запорізькими підприємствами: ЗТМК, ЗАЛК, Укрграфіт і Вуглекомполіт, а також з Миколаївським глиноземним заводом, куди щорічно йде на роботу велика частина випускників.

Кафедра МКМ є однією з провідних випускових кафедр академії. Спеціальність кафедри акредитована за вищим, 4-м рівнем; кафедра забезпечує підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за денною і заочною формами навчання за спеціальністю "Металургія кольорових металів". У навчальний процес активно упроваджуються кредитно-модульна й модульно-рейтингова системи навчання, які базуються на Болонській декларації, постійно удосконалюються форми й методи самостійної роботи студентів. Кафедра підтримує навчальні й наукові зв'язки з провідними металургійними та науково-дослідними інститутами України і Росії, з багатьма підприємствами кольорової металургії: Національною металургійною академією України, Московським інститутом сталі та сплавів, Донецьким національним технічним університетом, Інститутом титану, ЗТМК, ЗАЛК, Миколаївським глиноземним заводом.

За останні роки було видано монографії: "Напівпровідниковий кремній" (І. Ф. Червоний), "Титан вторинний" (Г. О. Колобов), "Виробництво глинозему" (А. І. Іванов, Ю. П. Насекан). Щорічно викладачі і співробітники кафедри беруть участь в регіональних, Всеукраїнських і Міжнародних конференціях, а студенти старших курсів – у Всеукраїнських олімпіадах з кольорової металургії, на яких